QORTI ĊIVILI PRIM'AWLA

ONOR. IMĦALLEF TONI ABELA LL.D.

Seduta ta' nhar il-Ħamis, 28 ta' Settembru, 2023

Numru 5

Rikors Numru 147/20TA

Anthony Ellul (K.I Numru 574978M)

vs

Josef Aquilina (K.I. numru 200473M);

U

Patricia Aquilina (K.I. numru 194073M)

Il-Qorti:

Rat ir-rikors ġuramentat ta' Anthony Ellul (l-Attur) tad-19 ta' Frar 2020 li permezz tiegħu ppremetta u talab is-segwenti:

1. "Illi nhar it-22 ta' Mejju tas-sena 2018 għall-ħabta ta' nofsinhar nieqes kwart (11.45), waqt li l-attur kien qiegħed jaqdi l-mansonijiet tiegħu bħala *cable installer* ġewwa r-residenza privata tal-konjugi Aquilina, *ossia* fil-fond Claire De Lune, Triq il-Pirinej, il-Qrendi, l-attur rifes fuq tinda tal-*perspex* li kienet mogħttija bil-konsegwenza li waqa' għoli ta' madwar sular;

2. Illi kaġun ta' dan l-inċident, l-attur sofra u għadu jsofri minn danni kemm bħala *damnum emergens* kif wkoll bħala *lucrum cessans*, u dan

peress li l-attur sofra debilita` permanenti hekk kif jirriżulta minn diversi ċertifikati mediċi rilaxxati minn tobba u professjonisti, hawn annessi u mmarkati kif indikat, fosthom:

a. Dok 'AE 1': Rapport Mediku rilaxxat minn Mr Massimo Abela;
b. Dok 'AE 2': Rapport Mediku rilaxxat mill-ispeċjalista Benjamin Aquilina;

3. Illi l-attur għadu sallum il-ġurnata jbagħti minn debilita` permanenti u dan hekk kif ser jiġi debitament pruvat waqt il-mori ta' din il-kawża;

4. Illi inoltre, minħabba raġunijiet unikament imputabbli lill-konvenuti Josef u Patricia konjugi Aquiliana, l-attur tilef ammont sostanzjali mid-dħul li kellu, u dan kif jirrizulta mid-dokumenti li qiegħdin jiġu hawn annessi u mmarkati bħala Dok'AE 3';

5. Illi kaġun tal-inċident *de quo*, l-attur kellu jattendi għal diversi appuntamenti għand speċjalisti u professjonisti oħra minħabba l-ġrieħi li hu sofra. Illi minħabba f'hekk l-attur inkorra diversi spejjeż f'xiri ta' mediċina preskritta lilhu. Riċevuti in kwantu tali spejjez qiegħdin jiġu hawn annessi u mmarkati bħala Dok 'AE 4';

6. Illi l-konjugi Aquilina, kienu interpellati diversi drabi sabiex jersqu għal-likwidazzjoni u l-ħlas tad-danni kkaġunati lill-attur, anke permezz ta' ittra uffiċċjali datata l-ewwel (1) ta' Novembru tas-sena elfejn u dsatax (2019), liema ittra uffiċjali qiegħda tiġi hawn annessa u mmarkata bħala Dok 'AE 5'.

7. Illi għalhekk kellha ssir din il-kawża;

8. Illi dawn il-fatti l-attur jafhom personalment;

Għaldaqstant, u in vista ta' dak espost fil-premess, l-attur jitlob bir-rispett lil din l-Onorabbli Qorti joġgħobha:

1. **Tiddikjara** li l-konvenuti Josef u Patricia, konjugi Aquilina, responsabbli għall-incident *de quo* li seħħ fit-22 ta' Mejju 2018;

2. **Tillikwida** d-danni kollha sofferti mill-attur b'konsegwenza tal-imsemmi inċident, kemm dawk bħala *damnum emergens* kif wkoll dawk bħala *lucrum cessans*; u

3. **Tikkundana** lill-konvenut Josef u Patricia, konjugi Aquilina *in solidum* iħallsu lill-attur id-danni kollha li jiġu hekk likwidati minn din l-Onorabbli Qorti:

Bl-ispejjez, inklużi dawk tal-ittra uffiċċajli datata l-ewwel (1) ta' Novembru tas-sena elfejn u dsatax (2019), u bl-imgħaxxijiet legali kontra l-konvenuti li huma nġunti minn issa in subizzjoni."

Rat ir-risposta ġuramentata ta' Joseph Aquilina u martu Patricia Aquilina (il-konvenuti) tad-9 ta' Ottubru 2020 li permezz tagħha wieġbu u eċċipew is-segwenti:

1. "Illi fl-ewwel lok l-esponenti assolutament m'humiex leġittimi kontraditturi sabiex jirrispondu għal-pretensjonijiet tal-attur u dan stante li jekk teżisti relazzjoni ġuridika din hija biss mal-kumpannija li timpjega jew ikkuntrattat lill-attur, li semmai naqset sabiex tipprovdi għas-sigurtà tal-istess attur. L-esponenti bl-ebda mod ma ingaġġaw lill-attur. Jidher li din hija l-kumpanijja Go P.L.C (C22334).

2. Illi fit-tieni lok u mingħajr preġudizzju teżisti karenza t'integrita ta' ġudizzju għaliex jekk l-attur huwa miżżewweġ u jekk iż-żwieġ tiegħu huwa regolat bil-komunjoni tal-akkwisti allura kull dannu li jista jispetta lill-istess attur huwa kreditu li jolqot l-istess komunjoni. Bl-istess mod, kull dannu li "huwa" ħallas bħala allegat *damnum emergens* ġie derivati mill-istess komunjoni. Għalhekk kien hemm il-ħtieġa tal-mara tal-attur f'dawn il-proċeduri u dan anke għaliex il-jedd li wieħed iħarrek jew jiġi imħarrek huwa att straordinarju fil-liġi nostrana.

3. Illi mingħajr preġudizzju u fil-mertu, l-attur ma jista qatt jilmenta lir-responsabbiltà tal-istess inċident huwa kaġun ta' xi nuqqas da parti tal-esponenti, iżda semmai għandu japplika b'mod totali l-prinċipju *volenti non fit injuria* stante li dak li seħħ semmai kien bl-aċċettazzjoni, volontà u responsabbilitá esklussiva tal-attur.

4. Illi fil-mertu wkoll l-esponenti ma jaħtu bl-ebda mod għal dan l-akkadut u dan kif sejjer jirrizulta waqt is-smiegħ u trattazzjoni ta' din il-kawża.

5. Illi fil-mertu wkoll, t-talbiet attriċi huma nfondata fil-fatt u fid-dritt. Din l-eċċezzjoni tinkorpora wkoll l-ammonti pretiżi u l-allegata diżabilità li qed jiġu kkontestati.

6. Salv eċċezzjonijiet ulterjuri."

Rat l-atti u dokumenti kollha fil-Kawża;

Semgħet ix-xhieda rispettivi tal-partijiet;

Rat in-noti ta' osservazzjonijiet rispettivi tal-partijiet;

Rat li l-Kawża tħalliet għal-lum għas-Sentenza.

Punti ta' fatti

1. L-inċident sfortunat seħħ fit-22 ta' Mejju 2018 ġewwa l-propjeta' tal-Atturi bl-isem ta' Claire De Lune, Triq il-Pirinej, il-Qrendi. L-Attur kien fil-fond tal-konvenuti qiegħed jgħaddi cable tal-Go Plc.

2. Dan ix-xogħol kien jirrikjedi li l-Attur jitla' fuq il-bejt tal-konvenuti biex ikun jista' jgħaddi dan il-cable. F'xi ħin rifes fuq saqaf tal-perspex li kien hemm fuq dan il-bejt u dan ċeda bih. B'konsegwenza ta' dan l-inċident l-Attur sofra danni li qiegħed ifittex għalihom permezz ta' din il-Kawża.

Punti ta' Liġi

3. Is-sors tal-azzjoni proposta mill-Attur titwieled mill-prinċipju ġenerali ta' *neminem laedere*. Dan il-prinċipju jsib l-applikazzjoni tiegħu f'artikolu 1031 tal-Kodiċi Ċivili fis sens li *kull wieħed iwieġeb għall-ħsara li tiġri bi ħtija tiegħu.*

4. Fis-**Sentenza fl-ismijiet Antonio Vella vs Emanuel Attard deċiża mill-Qorti ta' l-Appell fit-12 ta' Lulju 1976** intqal li r-regola komuni huwa l-prinċipju *culpae non praesumuntur*, u għalhekk ma toperax u ma tapplikax meta l-awtur tad-dannu ma jkunx obbligat versu d-danneġġjat minħabba u skond kuntratt, jew in forza ta' kważi kuntratt. Fejn ma hemmx kuntratt jew

kważi kuntratt japplikaw ir-regoli komuni sanċiti mill-aforisma legali affermanti *incumbit probation (Re Regulis Juris) actore non probante, qui conventitur, stei nibil ipse praestet, obtinebit*.

5. Għalhekk din il-Qorti trid qabel kollox tistablixxi jekk hemmx tort da parti tal-Atturi biex ikunu tenuti jagħmlu tajjeb għad-danni sofferti mill-Attur. Jekk milll-indaġini li ser tagħmel din il-Qorti jirrisulta li huma għandhom iwieġbu, allura jkollha tipproċedi għat-tieni stadju biex tistabilixxi x'inhuma dawn id-danni fis-sens tal-artikolu 1045 tal-Kodiċi Ċivili.

Konsiderazzjonijiet

6. Il-Qorti ser teżamina *ad limine* numru ta' eċċezzjonijiet mogħtija mill-konvenuti.

7. L-ewwel eċċezzjoni tal-konvenuti hija fis-sens li huma ma humiex il-leġittimi kontradittturi peress li għandha twieġeb il-kumpanija li timpjega jew il-kuntrattur tal-Attur. Fid-dawl ta' din l-eċċezzjoni l-Qorti tissenjala s-segwenti:

(i) L-ewwel ma jrid ikun rilevat hu li l-Attur jiddikjara li huwa *self-employed: "Nghid li jiena nahdem self employed*" (a' fol 28). Mario Demicoli li kien qiegħed jaħdem mal-Attur dak in-nhar tal-inċident ukoll jikkonferma li huma kienu self employed (a' fol 41 tergo).

(ii) Iżda minkejja dan, l-unika indaġini li trid tagħmel il-Qorti hi jekk, fl-ipotesi li l-premessi tar-rikors ġuramentat tal-Attur huma fondati, dawn jistgħux jolqtu lill-konvenuti. Di piu' kull ma jrid jiġi stabbilit hu jekk il-konvenuti kienux materjalment – u għalhekk mhux legalment ukoll – parti fin-negozju traċċjat fil-premessi. Id-dikjarazzjoni tal-Qorti li parti in kawża tkun leġittimu kontradittur lanqas ma tfisser li l-Qorti ma tistax, fil-konsiderazzjoni ta' l-eċċezzjonijiet opposti għat-talbiet, tasal għall-konklużjoni li l-konvenuti – dikjarati prima facie leġittimi kontradittturi - kien wara t-trattazzjoni tal-kawża jirriżulta għal kollox estraneju għar-responsabilitajiet lilu addebitati mill-attur fl-azzjoni minnu tentata.

(iii) Fl-aħħar nett il-kontestazzjoni dwar l-import ta' dak in-negozju u sa fejn dan jitfa' xi responsabilita' fuq il-konvenuti, jibqa' impreġudikat, għax jifforma parti mill-mertu tal-kawża. Għalhekk jekk il-Qorti tiddeċiedi li l-konvenuti kienux ġew sewwa iċċitati ma jfissirx lanqas li ma jkollhomx eċċezzjonijiet validi fil-mertu, fosthom dik li t-talbiet attriċi kellhom fil-fatt ikunu diretti lejn ħaddieħor jew lejn ħaddieħor ukoll inkwantu dan ikun involut fl-istess negozju u li allura seta' jiġi wkoll ċitat bħala leġittimu kontradittur fil-kawża. (Ara f'dan is-sens is-**Sentenza tal-Qorti tal-Appell tal-5 t'Ottubru 2001 fl-ismijiet Frankie Refalo -vs- Jason Azzopardi**). Pero' din il-Qorti żżid tgħid li jekk il-konvenuti tassew jemmnu li huma ma humiex il-leġittimi kontradditturi ma

kien hemm xejn xi jżommhom milli jikkjamaw fil-kawża lil min deherilhom kellu jwieġeb għat-talbiet Attriċi. Għalhekk din l-eċċezzjoni ser tkun miċħuda.

8. Kwantu għat-tieni eċċezzjoni rigwardanti il-karenza ta' interess ġuridiku, il-Qorti tistqarr li ma fehmitx l-import ġuridiku tagħha. Huwa minnu li jekk it-talbiet Attriċi jirriżultaw minnhom trid tagħmel tajjeb għalihom il-kommunjoni tal-akkwisti. Pero' l-Qorti tfakkar ukoll li l-azzjoni hija diretta kontra l-konvenuti personalment li jipposjedu dak kollu li hemm f'din il-kommunjoni li wara kollox ma għandhiex personalita' distinta mill-propjetarji bħal ma għandha Soċjeta' kummerċjali.

9. Il-liġi ma tattribwix din ix-xorta ta' personalita' lill-kommunjoni tal-akkwisti u l-fatt li qegħdin jitħarrku il-propjetarji ta' kull propjeta' komponenti din il-kommunjoni huwa biżżejjed. Il-kommunjoni tal-akkwisti hija maħluqa mil-liġi biex tipproteġi l-interessi interni tal-miżżewġin u għalhekk ma għandhiex esistenza distinta minnhom sa fejn jirrigwarda terzi kredituri. Għalhekk anke din l-eċċezzjoni ser tkun respinta ukoll.

<u>Ir-responsabbilita</u>

10. Fis-sustanza l-attur isostni li l-inċident inkwistjoni okkorra minħabba li l-Atturi, qua sidien tal-fond fejn kien qiegħed jaħdem messhom allarmawh dwar dan is-saqaf tal-perspex konsapevoli kif kienu li ried jitla' fuq il-bejt

biex jgħaddi dan il-cable. Ovvjament l-Atturi jsostnu mod ieħor kif ser jingħad aktar 'l isfel.

11. Ix-xhud Mario Demicoli, li dak in-nhar kien mal-Attur jgħid li meta daħlu għand il-konvenut dan ma qallhom xejn dwar dan is-saqaf u <u>li l-konvenut kien mal-Attur fuq</u>. (a' fol 42 u 42 tergo emfażi tal-Qorti). Minn naħa tiegħu l-konvenut ma tantx kien konsistenti fix-xhieda meta jixhed hekk:

"… *jiena tlajt mas-sid il-fond cioe' s-Sur Josef Aquilina … Niddikjara u nghid li jien imxejt wara s-Sur Aquilina fuq il-bejt, wara li gie identifikat il-post minn kellu jinzel il-cable , jiena komplejt nimxi fuq il-bejt, nghid li f'dan il-mument kien dejjem vicin tieghi. Nghid li wara li imxejt ftit aktar 'l quddiem, kien hemm targa zghira u wara kien hemm saqaf iehor, nghid li fl-ebda moment is-sid ma sahaq li dan kien saqaf tal-perspex u li ma stajtx nirfes fuqu. Bil-konsegwenza li kif nizzilt sieqi fuq dan is-saqaf, bil-piz tieghi l-istess l-istess saqaf waqa' bil-konsegwenza li waqajt sular u gejt gewwa l-bitha interna. <u>Nghid li s-sur Josef Aquilina li kien ftit 'l boghod minni, qatt ma infurmani li dan is-saqaf kien biss tinda tal-perspex mizbugha u li ridt nogghod attent sabiex nirfes fuqu.</u>* " (a' fol 28 u 29 Emfażi tal-Qorti).

12. Jgħid ukoll li din kienet miżbugħa, qalha ukoll fir-rapport lill-Pulizija (a' fol 65). Pero' in kontro eżami qal hekk "*Le, le just newwilili. Dak il-hin kif newwilili, jiena dort. Issa jekk nizel isfel jew tela' jew tela' warajja zgur*

ma nafx. Warajja. warajja ma telax, jekk baqa' warajja ma telax, jekk baqa' isfel. Seta jarani, ra fejn sejjer" (a' fol 97).

13. Il-konvenut jixhed hekk: "*ghedtlu li just nitilghu ghandna hajt divizorju tlajna minn hemm, tela' minnhekk newwiltlu l-kaxxa u baqa' sejjer. Jiena kont ghadni tiela' l-istaffi li kien hemm*." (a' fol 91 tergo). Din il-Qorti għalhekk tikkonkludi li fil-mument li li l-Attur rifes fuq il-perspex u baqa' nieżel minn ġo fija l-konvenut ma kienx fuq il-bejt hu huwa verosimili li kien għadu tiela' ma speċi ta' ħadid li jservi ta' staffa għal fuq il-bejt. Pero' għar-raġunijiet li ser ikunu spjegati aktar 'l isfel ftit tagħmel differenza jekk il-konvenut kienx laħaq tela' fuq il-bejt għaliex ai fini ta' responsabbilita seta' ma tela' xejn.

14. Il-kwistjoni kollha hija marbuta mal-konsiderazzjoni jekk kienx hemm xi xorta ta' obbligi da parti tal-Atturi, konsapevoli li li l-Attur kien tiela' fuq il-bejn li javvisawh b'dan is-saqaf tal-perspex.

15. F'sitwazzjoni simili għal dawk li għandha quddiemha din il-Qorti dawn il-Qrati osservaw hekk:

"…illi ladarba l-attur talab lill-Maltacom tibghat in-nies isewwu u fil-fatt awtorizza lil min kien id-dar biex jippermetti lill-attur jitla` fuq il-bejt tirrendi lill-istess konvenut responsabbli ghal dak li gara. Ladarba pogga l-bejt tieghu ghad-disposizzjoni ta` min ried jahdem fuqu, dan messu ha hsieb li jnehhi l-periklu mohbi, <u>periklu li kien jaf bih hu biss.</u> Dawn ic-cirkostanzi jirrenduh responsabbli ta` dak li gara. (Ara **Sentenza tal-PA tal-24 ta'**

Jannar, 2008 fl-ismijiet Mario Camilleri -vs- Maltacom Plc u Daniel Mercieca. Emfażi tal-Qorti).

16. Il-konvenut fl-affidavit tiegħu qal hekk *" Apparti minn hekk il-perspex jidher. Jidher car hafna li m'huwiex struttura soda li wiehed jista' jirfes fuqha. M'hemmx ghalfejn wiehed jigi avzat. Ellul kellu fejn jirfes. Seta' joqghod fuq ic-cnut ta' madwar ix-shaft jew jirfes fuq il-bicca konkos li hemm fuq in-naha l-ohra tax-xhaft. Jekk kellu dubju seta' jigi lura u jistaqsini*." (a' fol 102).

17. Bir-rispett kollu lejn il-konvenut, il-Qorti ma taqbel xejn mar-raġjunament tiegħu. Kull ma hemm bżonn li jsir li wieħed jara ritratt tal-perspex kif kienet dak in-nhar tal-inċident u mhux dak li rat il-Qorti meta għamlet aċċess (a' fol 85 u 86). Fir-rapport lill-Pulizija l-Attur mill-ewwel ġibed l-attenzjoni jgħid li t-tinda ma kienitx tidher għaliex kienet miżbugħa l-istess kulur tal-bejt (a' fol 65). Il-Konvenut jgħid li kien hemm differenza fil-kulur u ma żamm ebda parti minn din Perspex (a' fol 128).

18. Mir-ritratt inkwistjoni, il-Qorti tasal għall-konklużjoni li dan is-saqaf tassew kellu lewn bħal dak tal-bejt. Jidher ċar li dan kien saqaf li kien ilu espost għax-xemx u li kien ukoll misjur. Il-Qorti tasal għal din il-konklużjoni anke minn natura tat-toqba li ħalla warajh l-Attur wara li waqa'. Is-saqaf ma waqax kollu iżda huwa ċar li dan il-perspex tant kien misjur li aktar milli sfronda ċediet biss il-parti fejn rifes l-Attur. Ir-raġjunament tal-konvenut li l-Attur messu staqsih qabel, ma jagħmel xejn sens, għaliex il-perikolu li kienet tippresenta din il-perspex ma kienx magħruf għall-Attur iżda għall-

konvenut. Il-perspex kienet litteralment indistingwibbli mill-bqija tal-bejt u għalhekk il-konvenuti kellhom obbligu li jgħarrfu b'dan lill-Attur. Wara kollox il-konvenut xehed hekk ukoll meta mistoqsi mill-Qorti: "*Issa biex jimxi biha ried jghaddi minn hdejn din il-perspex biex imur fejn kellu l-pjan tax-xoghol?"* Wieġeb iva imma qal ukoll li seta' għadda minn madwar il-perspex (a' fol 129 tergo u 130). Dan huwa raġjonament għal kollox erronju għaliex wara kollox hu kien f'distanza li seta' jisimgħu kieku ried javviżah għaliex kien għadu tiela' mal-istaffa (ara a' fol 90).

19. Konformament mal-obbligi li għandhom is-sidien l-awturi josservaw is-segwenti:

"*Per quanto rigwarda il-propietario, la giurisprudenza ha chiarito, da tempe rialenti, che egli e' custode in quanto ha la padronanza e la disponibilita' di diritto sul bene propietario, ma che non bisogna confondere la disponibilita' in senso giuridico con la possibilita' di esercitare di fatto una piena piena e concreta vigilanza sul bene e di escludere ogni altro soggetto da qualsiasi rapport con il bene stesso.*

………

A dire il vero, in giurisprudenza si trovano spesso affermazioni che fondano la responsabbilita; del propietario sulla violazione di un obbligo di vigilare e mantenere sotto controllo la cosa i propieta', in modo che non si verifichi danni ai terzi.

In dottrina e' stata avvanzata anche la tesi secondo cui il concetto di custodia dovrebbe collegarsi con quelli di uso e di sfrittamento economico

della cosa, nel senso che al custode viene accollata la responsabbilita' perche' e' il-soggetto che trae profitto della propieta'" (Ara **Giovanna Visintini, Trattato Breve Della responsabbilita' Civile, Cedam, Ed 1996, pg 653** Emfażi tal-Qorti). Huwa interessanti li l-parti sottolinejata hija fis-sens tal-osservazzjoni li għamlet il-Qorti tagħna fis-Sentenza suċitata.

20. Di piu' il-Qorti tfakkar li kull "*Min iħaddem għandu jwaqqaf l-aċċess għal bjut li jkunu magħmula minn xi materjal ta' saħħa insuffiċjenti jew fejn ikun hemm riskju li s-saqaf jew parti minnu jista' jaqa'*" (Ara L.S 424.15, Reg 13(7)). F'dawn ir-regolamenti il-kelma saqaf tinkludi *"soqfa, soqfa foloz, soffitti u tined."* Din il-Qorti ma tarax li ma għandhiex tapplika dan l-obbligu għall-każ li għandha quddiemha anke jekk l-Atturi ma humiex stricto iure employers tal-Attur, għaliex finalment dan irid ikun miftuħ fl-obbligu ġenerali li jemerġi mill-Kodiċi Ċivili.

21. Għalhekk għal din il-Qorti huwa evidenti li l-Atturi ċertament għandhom iwieġbu għad-danni li soffra l-Attur. Il-mistoqsija li tqum f'dan l-istadju hi, jekk l-Attur għandux ukoll iwieġeb għal xi xorta ta' kontributorjeta' għall-inċident stante li ma kellu ebda ilbies protettiv li xogħol bħal dan jitlob, bħal ma hija *harness, helmet, elbow* jew *knee caps.*

22. Dwar ir-responsabbilita' tal-ħaddiem fuq il-lant tax-xogħol dawn il-Qrati jinsistu li l-artikolu 7(1) tal-Kap 424 tal-Liġijiet ta' Malta jimponi fuq il-ħaddiem l-obbligu li jżomm lura milli jqiegħed lilu nnifsu f' sitwazzjoni li tesponih għar-riskju bla bżonn u li joqgħod f' kull ħin attent għal dak li jkun

qiegħed jagħmel (Ara **Sentenza fl-ismijiet Richard Farrugia -vs- Elbros Construction Limited, Prim Awla, deċiża 30 ta' Ottubru, 2008**).

23. Ħaddiem għandu dejjem jkun konxju tal-perikli fuq il-lant tax-xogħol tiegħu u ma għandu qatt jagħmel manuvri azzardati li jgħollu r-riskju tal-ħsara jew tal-korriment lilu nnifsu u 'l dawk ta' madwaru (Ara **Sentenza fl-ismijiet Kevin Mallia -vs- Alf. Mizzi & Sons Ltd, Prim Awla, deċiża 9 ta' Ottubru, 2003**). Din il-Qorti iżżid tgħid li l-perikoli ma għandhomx ikunu magħrufa minn qabel għaliex kull xogħol bħal dak tal-Attur jġib kultant riskji imprevedibbli. Għalhekk l-insistenza kontinwa ta' ilbies prottettiv.

24. In oltre, jekk jintwera li l-ħaddiem, bi traskuraġni jew anke b'rieda, ikun hu nnifsu ġab l-effetti tal-inċident b'idejh, allura r-responsabbilita' ma tibqax aktar ta' min iħaddem, anzi di piu f'dawk iċ-ċirkostanzi r-responsabbilita' ta' min iħaddem tista' wkoll tixxejjen jekk kemm-il darba l-impjegat innifsu jkun traskurat jew saħansitra jmur kontra dak li jkun intalab li jagħmel jew li m'għandux jagħmel (Ara **Sentenza fl-ismijiet Malcolm James Carter -vs- CC. Carparks p.l.c, Prim Awla, tal-4 ta' Novembru, 2015 (mhux appellata**).

25. In-norma li insibu f'artikolu 7(1) tal-Kap 424 tal-Liġijiet hija ċara li "*Huwa d-dmir ta' kull ħaddiem li jissalvagwardja s-saħħa u s-sigurtà tiegħu nnifsu kif ukoll dik ta' persuni oħra li jistgħu jiġu affettwati bix-xogħol li jkun qiegħed isir.*"

26. Din il-Qorti kif presjeduta diġa' kellha opportunita' tippronunzja ruħha fuq dan l-artikolu partikolari meta qalet hekk:

"*Illi jrid jingħad ukoll li l-imsemmi grad għoli ta' responsabbiltà li jaqa' fuq min iħaddem ma jeħlisx lil min jaħdem mill-obbligu li jħares is-saħħa u s-sigurtà tiegħu nnifsu u ta' dawk kollha li jistgħu jintlaqtu mix-xogħol li jkun qiegħed iwettaq (Art. 7(1) tal-Kap 424), u b'mod partikolari, għandu jimxi id f'id ma' min ikun qiegħed iħaddmu safejn jidħlu l-obbligi li l-liġi tqiegħed fuq spallejn l-imgħallem u l-awtoritajiet kompetenti (Art. 7(2) tal-Kap 424)*" (Ara **Sentenza tal-14 ta' Ottubru, 2019 fl-ismijiet Mario Micallef -vs- Valletta Gateway Terminals Limited**).

27. Fil-każ li għandha quddiemha din il-Qorti jirrisulta li l-Attur lanqas il-minimu ta' ilbies protettiv ma kellu. Fost oħrajn xi xorta ta' *elbow pad*s. Mir-rapport tat-tobba, kemm dawk ex parte u anke dawk tal-Qorti il-ħsara saret prinċipalment fil-minkeb. Issa artikolu 1051 tal-Kodiċi Ċivili jagħmilha ċara li *"jekk il-parti li tbati l-ħsara tkun b'nuqqas ta' prudenza, ta' diliġenza jew ta' ħsieb ikkontribwiet jew tat okkażjoni għall-ħsara,il-qorti, fil-likwidazzjoni tal-ammont tad-danni li lil dik il-parti, tiddeċidi, fid-diskrezzjoni tagħha, f'liema proporzjoni din tkun ikkontribwiet jew tat okkażjoni għall-ħsara li batiet, u l-ammont tad-danni li għandu jitħallas lilha mill-persuni l-oħra li jkunu dolożament jew bla ma riedu ikkontribwew għal dik il-ħsara, jiġi mnaqqas f'dik il-proporzjoni."*

28. Dwar din il-parti tal-liġi din il-Qorti kif presjeduta diġa' kellha okkażjoni li tippronunzja lilha innifisha fis-**Sentenza tal-20 ta' Mejju, 2021 fl-ismijiet Censina Robinson -vs- Josef Zerafa** fejn qalet hekk: "*Minn dan l-artikolu joħroġ, li l-vittma tista' tikkontribwixxi għall-ħsara jew tagħti okkażjoni għall-*

ħsara. Għalkemm dan it-tip ta' għemil tal-vittma huwa komunament u f'sens ġenerali meqjus bħala negliġenza kontributorja, il-liġi kjarament tiddistingwi bejn meta l-vittma tikkontribwixxi għal ħsara jew tkun tat okkażjoni għall-ħsara. Fl-ewwel kategorija tkun aġixxiet b'mod passiv (eż: kellha tilbes seat belt u ma libsitux) u fit-tieni kategorija tkun aġixxiet b'mod attiv (eż: qasmet bl-addoċċ meta kienet fis-sakra)."

29. Issa fil-każ odjern, din il-Qorti tħoss, li għall-fatt li l-Attur ma kellux l-anqas il-minimu ta' lbies prottetiv, għalkemm ma kienx il-persuna li ta okkażjoni għall-inċident, ġie li kkontribwixxa għad-danni. Kieku kien liebes dan ix-xorta ta' ilbies protettiv, skont kif jeddettaw ir-riskji li jġib miegħu ix-xogħol partikulari, id-danni possibilment kienu jkunu anqas. Għalhekk f'dan ir-rigward qed tistabilixxi r-rata ta' 20% bħala kontributorjeta' da parti tal-Attur għad-danni li sofra.

30. Fl-aħħar nett il-konvenuti jeċċepixxu l-prinċipju ta' *volenti non fit iniuria.* F'dan ir-rigward il-Qorti mill-ewwel tirrileva li kull xogħol għandu perikoli inerenti fih. Pero' dan ma jfissirx għalhekk li dan il-prinċipju huwa applikabbli għal kull attivita. Din il-prinċipju hu fil-maġġior parti applikabbli għal dak ix-xogħol konsistenti f'attivitajiet sportivi li manifestament jippreżentaw riskju bħal ma huwa l-boxing, il-futbol, is-sewqan ta' jet skiis u attivita' simili.

31. Fis-**Sentenza tat-12 ta' Marzu, 2012, fl-ismijiet David Gathergood vs Anchor Bay Leisures Limited** et, din l-Qorti diversament ippresjeduta

indikat liema huma r-rekwiżiti meħtieġa sabiex tirnexxi d-difiża ta' *volenti non fit iniuria*:

"*Il-parti li tqajjem dik l-eccezzjoni trid turi li l-parti mġarrba (i) kienet aċċettat bi qbil li twettaq xi ħaġa li esponietha għal riskju, (ii) li dik l-aċċettazzjoni tkun waħda volontarja u (iii) li meta l-parti aċċettat, hija kienet tagħraf bis-sħiħ l-għamla u l-possibbiltà tar-riskju li dieħla għalih.*

Dawn l-elementi marbutin u mħaddma flimkien iservu biex jaqtgħu il-ġrajja dannuża mir-rabta tagħha mal-effetti li ġġib u dan billi l-għamil tal-parti mġarrba jaqta' r-rabta tal-kawżalità mill-għamil tal-parti l-oħra."

32. Fis-**Sentenza fl-ismijiet Kevin Zammit vs Maltapost p.l.c. tal-21 ta' Mejju 2011**, il-Qorti kkwotat l-attur Ingliż Charlesworth fil-ktieb "The Law of Negligence" li għar-rigward tal-prinċipju tal-"*volenti non fit iniuria*" jgħid:- "*A person who makes an agreement with another either expressly or by implication, to run the risk of injury caused by that other, cannot recover for damage caused to him by any of the risks he agreed to run*." (Ara **ukoll Anthony Turner et -vs- Francis Agius tal-Qorti tal-Appell tat-28 ta' Novembru 2003**).

33. Mill-banda l-oħra l-prinċipju '*volenti non fit iniuria*' gie mfisser mill-awturi Catherine Elliot u Frances Quinn hekk : "*This Latin phrase means 'no injury can be done to a willing person', and describes a defence which applies where the claimant has in some way consented to what was done by the defendant, on the basis that in giving consent the claimant was voluntarily taking the risk of harm … Unlike contributory negligence, it is a*

complete defence, rather than a means of reducing damages: if the claimant consented, the defendant is not liable at all". (**Tort Law - Third Edition (2002) p. 111-2**).

34. Għalhekk wara eżami tal-fatti li għandha quddiemha din il-Qorti, fid-dawl ta' dan it-tagħlim, ma tistax tifhem kif qatt tista' taċċetta li dan il-prinċipju huwa applikabbli għall-kawża li għandha quddiemha. Għalhekk anke din l-eċċezzjoni ser tkun miċħuda.

Likwidazzjoni tad-Danni

35. Bħal ma dejjem jiġri f'każijiet bħal dawn il-Qorti l-ewwel ma tqies l-element ta' responsabbilita` u wara, f'każ li jirriżulta li hemm din ir-responsabbilita`, tikkonsidra d-danni sofferti u ta' liema natura huma.

36. Id-danni klassikament dejjem jitqiesu ta' żewġ kwalitajiet: dawk li huma danni effettivi (*damnun emergens*) u dawk li jikkonsistu f'telf fil-futur (*lucrum cessans*). Dan joħroġ anke minn dak li jiddisponi artikolu 1045 tal-Kodiċi Ċivili li jgħid hekk:

"*Il-ħsara li l-persuna responsabbli għandha twieġeb għaliha, skont id-dispożizzjonijiet ta' qabel, hija t-telf effettiv li l-għemil tagħha jkun ġieb direttament lill-parti li tbati l-ħsara, l-ispejjeż li din il-parti setgħet kellha tagħmel minħabba l-ħsara, it-telf tal-paga jew qligħ ieħor attwali, u t-telf ta' qligħ li tbati 'l quddiem minħabba inkapaċità għal dejjem, totali jew parzjali, li dak l-għemil seta' jġib.*"

37. Pero' din il-Qorti tagħti ukoll importanza l-prinċipju tar-restitution ad integrum, fis-sens li l-vittma għandha titqiegħed kemm jista' jkun fil-posizzjoni li kienet qabel ma seħħ l-inċident. Il-Qorti hija konxja li dan il-prinċipju għandu aktar minn natura ta' *desiderata* milli rejali, għaliex huwa prattikament impossibbli li wara inċident, li l-persuna terġa' titqiegħed fl-istat psiko-fiżiku li kienet fih qabel seħħ l-inċident.

38. Din il-Qorti issejjaħ dan l-element bħala r-restituzzjoni tal-integrita' tal-persuna. L-għotja ta' flus, kbira kemm tkun kbira, qatt ma tista' tirrintegra lill-vittma għall-*istatus quo ant*e. Jekk l-Attur kien jipprattika sport, dan ma hux ser jagħmlu aktar, u jekk kellu l-ħila li jkollu żewġ impjiegi, jista' jkun li issa l-anqas wieħed ma jista' jkollu. Mhux ħtija tiegħu li ma baqax bniedem bil-ħiliet u kapaċitajiet li kellu qabel l-inċident. Għalhekk dan l-aspett għandu wkoll jittieħed inkonsiderazzjoni.

39. F'dan ir-rigward Munkmen isemmi l-każ ta' Heil -vs- Rankin fejn intqal hekk: "*The Court's approach involves trying to find the global sum which most accurately in monetary terms reflects or can be regarded as reflecting a fair, reasonable and just figure for the injuries which have been inflicted and the consequences they will have…*" (Ara **Munkmen on Damages for Personal Injuries and Death 12th ed, Lexis Nexis, pg 3**). Għalhekk, din il-Qorti, apparti li ser tkun qed tillikwida somma fuq il-linji li evolvew b'Sentenzi ta' dawn il-Qrati fuq gwida tal-prinċipji ennunċjati **f'Butler-vs-Hurd**, ser tkun qed tagħti somma oħra, li tagħmel tajjeb għat-

telf tal-integrita' psiko-fiżika u soċjali tal-persuna, integrita' li tikkomprendi t-taqlib li jkun ġab miegħu l-inċident fil-ħajja ta' dak li jkun.

Damnum emergens

40. Dan jikkonsisti fit-telf effettiv. Minn eżami tal-provi il-Qorti waslet għall-konklużjoni li wasal għaliha l-Attur fin-nota ta' osservazzjonijiet tiegħu u ċioe' li dan ix-xorta ta' dannu jammonta għal sebgħa mija wieħed u erbgħin ewro (€741) (ara a' fol 163).

Lucrum cessans

41. L-elementi prinċipali fir-rigward tal-fissazzjoni ta' dan ix-xorta ta' kumpens huma s-segwenti.

42. L-ewwel u qabel kollox il-fehmiet tal-perit mediku maħtur mill-Qorti għandhom iservu bħala mira għall-finijiet ta' likwidazzjoni ta' danni. Din il-mira hija fis-sens li l-perċentwali ta' debilita' hija meqjusa b'mod globali, fuq kif u kemm l-Attur sejjer ikun affettwat 'il quddiem fl-attivitajiet tiegħu u f'saħħtu. Kemm hu hekk, huwa stabbilit mill-Qrati tagħna li għal dak li jirrigwarda l-perċentwali ta' diżabilita', dak li jrid jiġi stabbilit m'huwiex il-grad ta' inkapaċita' f'sens purament mediku, iżda l-effett li l-ħsara personali għandha fuq il-qligħ tal-persuna midruba.

43. Fil-każ li għandha quddiemha d-diżabilita' tal-Attur ċertifikat medika ta' Massimo Abela ortopediku hija dik ta' 8% disabilita (a' fol 9). Dik stabbilita minn Mr. Fredrick Zammit Maempel, maħtur bħala espert ta' din il-Qorti, hija ukoll dik ta' 8% (a' fol 142). Għalkemm saret l-eskussjoni ta'

dan l-aħħar Perit, il-Qorti ma sabet ebda raġuni għalfejn għandha b'xi mod tiddipartixxi minn dawn il-konklużjonijiet.

44. Sabiex tkun tista' tasal biex tillikwida somma ta' danni xierqa u mistħoqqa bħala kumpens, huwa ta' siwi ewlieni u għal kollox desiderabbli li, safejn possibbli, tkun taf il-ħsara mġarrba mill-vittma kemm sejra tolqot lill-istess vittma fl-assjem tal-attivita' tagħha kollha u mhux biss fl-użu ta' dik il-parti tal-ġisem li tkun indarbet. B'dan il-mod, il-Qorti temmen fis-sħiħ, li tkun qegħda tevita li tasal għal-likwidazzjonijiet li jew ikunu sproporzjonati mal-ħsara sħiħa li l-vittma tkun ġarrbet tassew, jew iwasslu għall-possibilita' li l-vittma "takkumula" perċentwali ta' debilita' li donnhom "jippremjawha" kumulativament b'mod sempliċement matematiku talli tkun korriet f'aktar minn organu wieħed. Dan jidher li japplika iżjed f'dawk li huma każijiet imsejħin bħala "partial wreck cases", fejn il-midrub ma jitlifx għal kollox il-ħila u s-setgħa li jibqa' jaħdem u jagħmel ħafna mill-attivitajiet li kien iwettaq qabel l-inċident.

45. F'dan ir-rigward din il-Qorti temmen li trid tiddistingwi bejn żewġ sitwazzjonijiet. Is-sitwazzjoni fejn minkejja l-perċentwal ta' diżabilita` permanenti, dan ma jipprekludix lil dak li jkun jissokta fil-ħajja lavorattiva tiegħu u dik is-sitwazzjoni l-oħra fejn apparti l-perċentwalita' ta' diżabilita' l-persuna ser tkun għal bqija tal-ħajja lavorattiva tagħha inkapaċi li twettaq kull xorta ta' xogħol. Il-każ li għandha quddiemha din il-Qorti jaqa' fl-ewwel kategorija ta' diżabilita'.

46. Qabel ma l-Qorti tgħaddi biex tillikwida s-somma ta' danni li għandha tingħata lill-Attur bħala kumpens, huwa meħtieġ li jiġi mistħarreġ il-kejl li sejjer jittieħed dwar il-ġejjieni li fuqu t-talba attriċi sejra tinbena. Il-kwestjoni tal-multiplier li normalment jintuża bħala mezz biex it-telf ta' qligħ li jingħata l-Attur jiġi kalkolat hija waħda li dwarha l-Qrati tagħna f'dawn l-aħħar żminijiet flew sewwa.

47. Xi kittieba awtorevoli f'dan il-qasam ifissru l-multiplier bħala "*a figure somewhat less than the number of years for which the loss is likely to continue - that is, in a personal injury action, until the plaintiff's injuries cease to affect earnings or the plaintiff dies or retires. This figure is then reduced partly because of the 'contingencies' (i.e. that the plaintiff might not have lived or worked so long or might have lost earnings even if the accident had not occurred), and partly because the plaintiff is going to receive not an income but a capital sum which can be invested to produce an income. The multiplier is not the product of precise calculation, but of estimation in the light of the facts of the particular case and of other comparable cases*" (**Peter Cane, Atiyah's Accidents, Compensation and the Law (6th Edit, 1999), paġ. 128**).

48. Huwa wkoll stabbilit u aċċettat minn dawn il-Qrati li l-multiplier għandu jibda jitqies minn dak inhar li seħħ l-inċident li fih il-vittma tkun ġarrbet il-ġrieħi u mhux minn dak inhar li l-Qorti tasal għal-likwidazzjoni. Minbarra dan, il-bixra ta' ħsieb wara Sentenzi ta' dawn l-aħħar snin f'dan il-

qasam qiegħdha xxaqleb lejn it-tneħħija ta' skemi riġidi li jistgħu jfixklu l-għoti ta' kumpens mistħoqq u xieraq għaċ-ċirkostanzi.

Il-Multiplier

49. Illum huwa stabbilit li l-multiplier ikun jaqbel sewwa mal-eta' tal-vittma u mhux ma' kriterji arbitrarji. Iżda fis-**Sentenza fl-ismijiet John u Laura konjuġi Ransley vs Edward u Lydia konjuġi Restall tal-25 ta' Jannar 2012** il-Qorti kellha dan xi tgħid:

"*Hawnhekk għandna fattur pjuttost diskrezzjonali. Il-metodu ta' likwidazzjoni tad-danni kien għal żmien twil ibbażat fuq il-prinċipji enunċjati fil-kawża Butler vs Heard deċiża mill-Qorti tal-Appell Ċivili Superjuri fit-22 ta' Diċembru, 1967. F'dik il-kawża intqal li fid-determinazzjoni tal-multiplier wieħed irid jieħu in kunsiderazzjoni c-'chances and changes of life', b'mod li dan il-multiplier ma jwassalx lid-danneġġjat li jieħu kumpens daqs li kieku baqa' jaħdem sad-data li jirtira, iżda l-figura tiġi mnaqqsa biex b'hekk ikun ittieħed in kunsiderazzjoni l-fatt li l-persuna ddanneġġjata setgħet, fil-kors normali tal-ħajja tagħha, ma waslitx qawwija u sħiħa sa l-eta' tal-pensjoni*".

50. Iżda l-figura użata għall-iskop tal-multiplier mhux dejjem ingħatat l-istess tifsira, u lanqas ma dejjem ġew użati l-istess prinċipji. Dan kien wassal biex il-**Qorti tal-Kummerċ fil-kawża Lambert vs Buttigieg deċiża fit-18 ta' April, 1963** fejn kienet qalet hekk:

"*f'din il-materja ta' lucrum cessans il-Qorti għandha tipproċedi b'kawtela kbira peress li l-qliegħ hu ħaġa ta' possibilta' u mhux ta' ċertezza u jkun*

jista' jonqos minn mument għall-ieħor anke għal kwalunkwe kawża materjali bħal mewt jew mard tad-danneġġjat."

51. Mill-provi li għandha quddiemha din il-Qorti ma jirriżultalhiex li l-Attur kellu xi mard kroniku serju determinanti fuq il-lonġevita' ta' ħajtu. Iżda wara kollox anke il-partijiet stess huma konkordi li bejn meta weġġa' sakemm jirtira il-medda ta' żmien ai fini ta' kalkolu hija dik ta' 29 sena.

52. Il-Qorti kkunsidrat ukoll jekk għandux jiġi applikat it-tnaqqis tal-lump sum payment. Skont il-ġurisprudenza stabbilita, il-lump sum payment huwa dak ta' 20%. Dawn il-Qrati għallmu li dan għandu jitnaqqas f'dan il-perċentwal meta jkun għadda żmien qasir mill-event damnuż u s-Sentenza finali (ara **Sentenza fl-ismijiet Scicluna -vs- Meilaq PA 16 ta' Lulju, 2001**). Fis-**Sentenza tal-Prim Awla Caruana -vs- Camilleri PA tal-5 ta' Ottubru, 1993** il-Qorti ħasset li minn dan għandu jonqos xi 2% għal kull sena ta' dewmien. Ġie wkoll propost li m'għandux awtomatikament jitnaqqas skont kemm iddum il-kawża: "jekk id-danneġġant ma jkollux ħtija fid-dewmien tal-kawża, m'għandux ikun hemm tnaqqis fil-lump sum deduction" – (ara **Sentenza fl-ismijiet Agius -vs- Fenech 29 ta' Ottubru, 2003**). Fis-**Sentenza tal-Prim'Awla fl-ismijiet Mizzi -vs- Azzopardi tas-16 ta' Diċembru 2004** is-somma ġiet ridotta bi 18% għax kienu għaddew tliet snin, waqt li fil-kawżi fl-ismijiet **Spiteri -vs- Zammit Tabona App Ċiv Sup tas-16 ta' Marzu tal-1999 u Caruana A -vs- Camilleri App Ċiv Sup tas-27 ta' Frar 2004,** minħabba li għaddew 8 snin tnaqqas b'10%. 10% ġie mnaqqas ukoll fis-**Sentenza fl-ismijiet Galea -vs- Piscopo PA 3 ta'**

Ottubru 2003, 5% **f'Scicluna vs Meilaq PA 16 ta' Lulju 2001** u 0% fil-kawżi **Turner - vs- Agius App Ċiv Sup 28 ta' Novembru 2003, Bonnici - vs- Gauci PA 15 ta' Settembru 1999** meta għaddew 15-il sena.

53. Il-kriterju huwa kjarament marbut mal-perjodu ta' kemm damet il-kawża u mhux minn meta jkun seħħ l-inċident għaliex dawn iż-żewġ perjodi rari jkunu fl-istess sena. Meta din il-Qorti qieset iċ-ċirkostanzi kollha ta' din il-kawża jidhrilha li l-perċentwali ta'18% bħala lump sum payment ikun ġust.

Perċentwal ta' disabilita' permanenti

54. Abbażi tal-prinċipji fuq imsemmija, din il-Qorti għandha tibbaża prinċipalment fuq l-entrojtu annwali ġej mill-impieg li kellu l-Attur fil-mument tal-inċident. Imma f'dan ir-rigward din il-Qorti irriskontrat problema peress li li l-Attur ma ressaq ebda prova tal-entrojtu preċiż tiegħu bħal per eżempju FS3s tat-taxxa. B'dan kollu dan ma jfissirx li din il-Qorti minħabba f'hekk ma għandhiex tillikwida danni. Li jfisser hu li din il-Qorti ser tintrabat ma kemm hija l-paga medja bħal issa hu x'inhu l-entrojtu rejali tal-Attur. Għalhekk wara li rat x'kienet il-paga medja tal-Attur fl-2018 skont statistiċi tal-Bank Ċentrali ssib li s-somma ta' tlettax il-elf sitt mija u disgħa u għoxrin ewro (€13,629) hija waħda ġusta u għandha tkun ikkunsidrata.

55. Fiċ-ċirkostanzi l-Qorti ser tkun ukoll qegħdha żżid kull somma likwida b'6% biex tagħmel tajjeb għall-aspett inflazzjonarju tenut kont li kull somma ser tingħata bil-quddiem meta fil-ġejjieni hemm ħafna aktar ċar li l-ħajja tkompli togħla milli tonqos.

56. Għalhekk il-Qorti qed tgħaddi biex tillikwida il-lucrum cessans b'dan il-mod:

Tlettax-il elf, sitt mija u disgħa u għoxrin ewro (€13,629) x 29 (aspettativa tal-ħajja) = tlett mija u ħamsa u disgħin elf mitejn u wieħed u erbgħin ewro (€395,241) – wieħed u sebgħin elf mija u tlieta u erbgħin ewro (€71,143) (lump sum payment) x 8/100 (8% rata ta' diżabilita') = ħamsa u għoxrin elf disgħa mija tmienja u għoxrin ewro (€25,928) – 20% (20% kontributorjeta') = għoxrin elf sebgħa mija u tnejn u erbgħin (€20,742) + 6% (rata inflazzjoni) = wieħed u għoxrin elf disgħa mija sebgħa u tmenin ewro (€21,987)+ damnum emergens (€741) = tnejn u għoxrin elf sebgħa mija u tmienja u għoxrin ewro (€22,728).

Decide

Għaldaqstant għar-raġunijiet fuq imsemmija din il-Qorti qed taqta' u tiddeċiedi l-Kawża bil-mod segwenti:

Tilqa' l-ewwel talba Attriċi u tiddikjara li l-konvenuti Josef u Patricia konjuġi Aquilina responsabbli għall-inċident li seħħ fit-22 ta' Mejju 2018 fil-grad ta' tmenin fil-mija (80%).

Tilqa t-tieni talba Attriċi u tillikwida d-danni fl-ammont ta' **tnejn u għoxrin elf sebgħa mija u tmienja u għoxrin ewro (€22,728)**.

Tilqa' it-tielet talba Attriċi u tikkundanna lill-konvenuti jħallsu lill-Attur l-ammont hekk likwidat.

Bl-ispejjes għal parti minn ħamsa ($^{1}/_{5}$) għall-Attur u erbgħa partijiet minn ħamsa ($^{4}/_{5}$) għall-konvenuti.

Imħallef Toni Abela

Deputat Reġistratur